

Український живопис 17-18 століття

Підготувала:
Пасько К.

Живопис 17-18 століття

```
graph TD; A[Живопис 17-18 століття] --> B[Іконопис]; A --> C[Світський портрет (парсуни)]; A --> D[Народний портрет];
```

Іконопис

Світський
портрет
(парсуни)

Народний
портрет

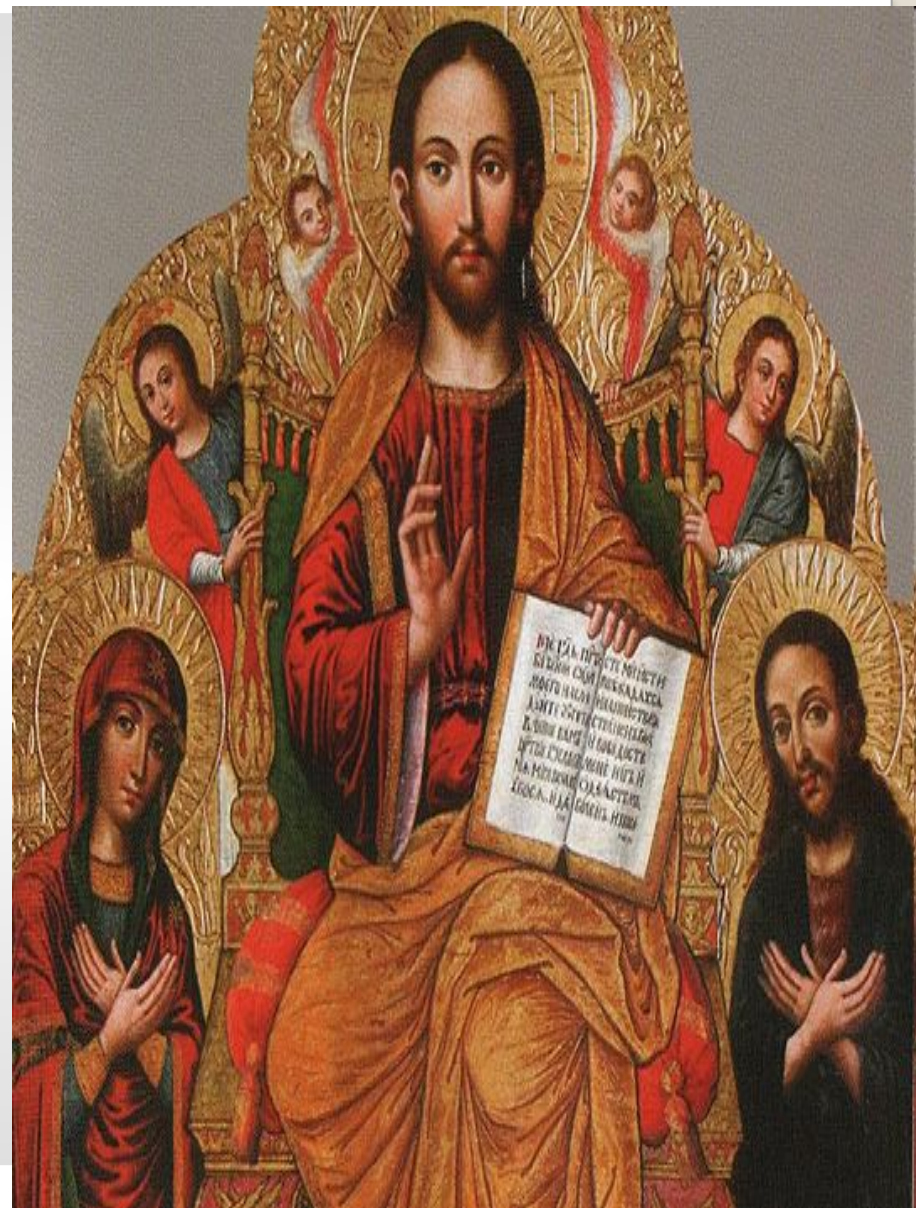
Іконопис

Нові мистецькі принципи поступово поширювалися в українському іконописі.

Своєрідне поєднання іконописних традицій із художніми досягненнями того часу спостерігались у творчості Івана Рутковича та Йова Кондзелевича найвидатніших іконописців козацької доби.

Іва́н Рутко́вич —
визначний галицький
іконописець кінця 17
— початку 18 ст.,
працював переважно у
Жовкві.

Надаючи релігійним
персонажам життєвих
рис, художник прагнув
розкрити реальну
красу людини

ТРИЙЦЯ

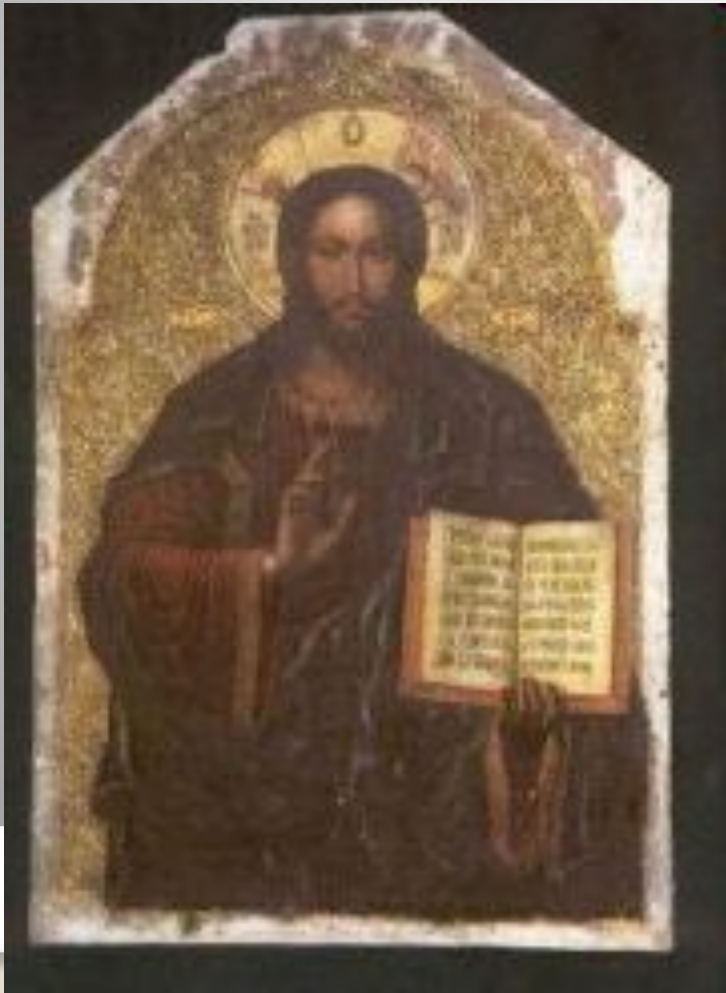
Йов Кондзелевич –
прихильник створення
об'ємного образу. Його
називають
“українським
Рафаелем”.

Кондзелевич народився в м. Жовква, що на Львівщині 1667 р., у дев'ятнадцять років постригся в ченці. З 1686 р. він перебував у Білостоцькому монастирі поблизу Луцька, а через рік у написі на «Ірмологіоні», закупленому в Турійську, засвідчив про себе, що він ієромонах. Очевидно, основним заняттям його було малярство, проте не єдиним. Акти градської книги м. Луцьк від 16 червня 1710 р. та 13 вересня 1713 р. згадують про нього як ігумена Луцького братського монастиря.

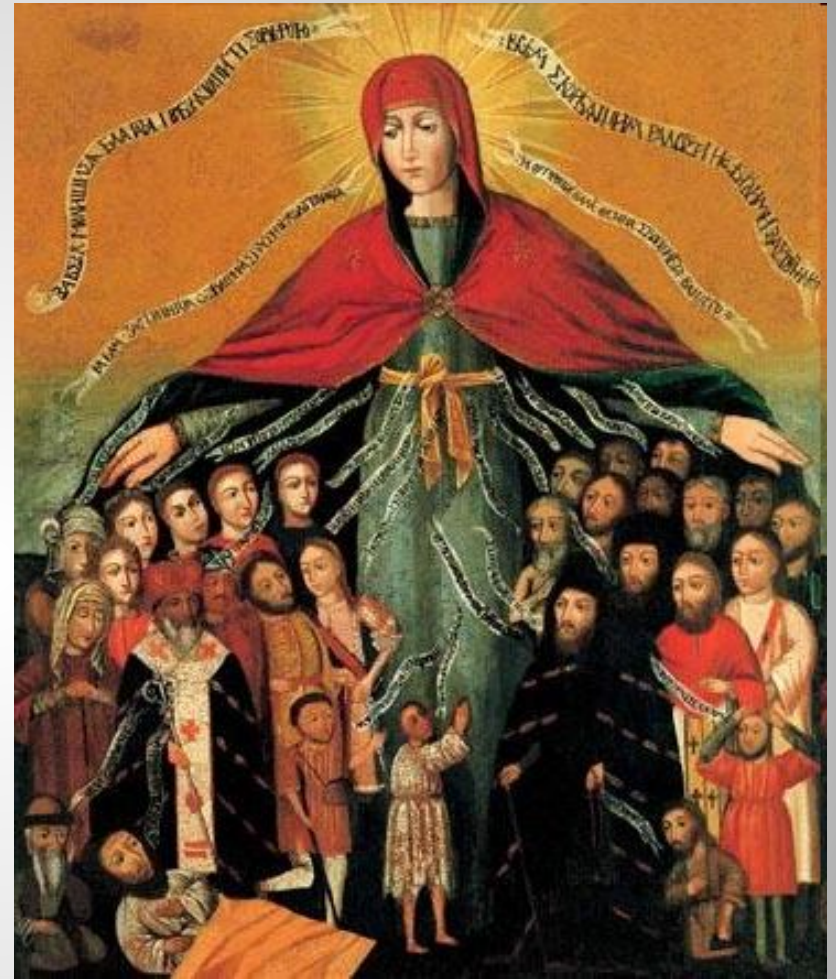

Богородчанський іконостас – одна з найвидатніших пам'яток українського сакрального мистецтва – був створений у 1698–1705 роках автором Йовом Кондзелевичем.

Українська “Покрова”

Народні майстри іконопису найчастіше зверталися до образу Божої Матері. На іконах козацької доби Богоматір зображено в національному українському вбранні на тлі золоченого різьбленого рослинного орнаменту. Великого поширення набули ікони Покрова Божої Матері. У нижній частині цих ікон – під покровом Богоматері – зображували представників козацької старшини, кошових отаманів, гетьманів.

Ікона "Покрова Богородиці"

Українські ікони

СВІТСЬКИЙ ЖИВОПИС

У бароковому мистецтві широкого розповсюдження набуло зображення світського життя заможних громадян суспільства.

Найяскравішим виявом українського портретного живопису є жанр **парсуни** (особливість – тісний зв'язок з іконописом). Ними прикрашали стіни церков та соборів. Для портретів характерними є традиційність пози, пишній одяг, декоративне драпірування тканин і одягу, наявність атрибутів, що характеризують персонаж – жезл, розп'яття, книга, герб.

Полковник Сулима

Іван Мазепа

Народний живопис

Мамай або **Козак Мамай** (козак-мамай, козак-бродяга) — легендарний український козак, який ходить по світу і допомагає людям у біді, бореться за правду і карає кривдників. Узагальнений образ козака і українців загалом в Україні в часи Козаччини. Захисник українського народу, степовик, мандрівник, воїн, мудрець, казкар і характерник в одній особі. Його образи можна було зустріти в багатьох хатах, поряд з образами святих (іконами). З іменем (назвою) тісно пов'язаний стародавнє поняття «мамаювати» (мандрувати, козакувати, вести козачий спосіб життя), «ходити на мамая» (іти навмання, куди очі дивляться).

Оповіді про козака Мамаю можна зустріти серед народних легенд, переказів, примовок. Та чи не найкраще його образ відтворений у народному живописі: в оксамитному жупані, сап'янових чоботях та синіх шароварах; кругла поголена голова з хвацько закрученим за вухо «оселедцем», довгі вуса, чорні брови, карі очі, тонкий ніс, рум'яні щоки — перед вами портрет красеня-молодця, яким він склався в народній уяві.

Козака Мамаю на таких картинах завжди малювали з кобзою, що є символом співучої душі народу. **Кінь** на картині символізував народну волю, **дуб** — його могутність. Часто на малюнках ми бачимо зображення **списа з прапорцем, козацького штофа і чарки**. Це були речі, пов'язані зі смертю козака — спис ставили на місці поховання, штоф і чарку клали в могилу — вони нагадували про скороминущість життя та козацьку долю, в якій загроза смерті в бою була повсякденною реальністю.

Такі картини малювали на полотні, на стінах будівель, віконцях, кахлях, скринях, посуді, вуликах і навіть на дверях яскравими, соковитими фарбами часто з написом: «Я козак Мамай, мене не займай». Це свідчило про доброту, незалежність та веселу вдачу хазяїв господи. Згадані малюнки, що дійшли до нашого часу, не тільки вдало прикрашали домівку, а й розповідали про смаки та світогляд хазяїв.

За народними переказами козак Мамай був православним, мав дар зцілювати хворих і ходити по воді, що давало право простим людям шанувати його як святого і вішати у хаті його образ поряд з образами інших святих.

Козак Мамай

Чому, на вашу думку, Козак Мамай став найпопулярнішим образом народного живопису?

